

Załącznik do Uchwały Zarządu
Banku Spółdzielczego w Łomazach
nr 62/2024 z dnia 12.06.2024 r.

Zatwierdzono:
Uchwała nr 42/2024 Rady Nadzorczej
Banku Spółdzielczego w Łomazach
Z dnia 12.06.2024 r.

Informacja

**o charakterze jakościowym i ilościowym Banku Spółdzielczego w Łomazach
w zakresie adekwatności kapitałowej, wynagrodzeń oraz innych informacji
podlegających ujawnieniom według stanu na 31 grudnia 2023 r.**

Spis treści

Wprowadzenie	3
I. Informacje ogólne o Banku	3
II. Informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”) – art. 447 – najważniejsze wskaźniki	3
III. Informacja wynikająca z art. 111a ustawy Prawo bankowe.....	5
IV. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia CRR.....	6
V. Zakres stosowania – art. 436 Rozporządzenia CRR.....	10
VI. Fundusze własne - art. 437 Rozporządzenia CRR.....	10
VII. Wymogi kapitałowe – art. 438 Rozporządzenia CRR.....	11
VIII. Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia CRR.....	14
IX. Bufory kapitałowe – art. 440 Rozporządzenia CRR.....	14
X. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego – art. 441 Rozporządzenia CRR.....	15
XI. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego - art. 442 Rozporządzenia CRR.....	15
XII. Aktywa wolne od obciążeń - art. 443 Rozporządzenia CRR.....	22
XIII. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR.....	22
XIV. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia CRR.....	22
XV. Ekspozycje na ryzyko płynności.....	22
XVI. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia CRR.....	25
XVII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia CRR.....	26
XVIII. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia CRR.....	26
XIX. Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449 Rozporządzenia CRR.....	28
XX. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450 Rozporządzenia CRR.....	29
XXI. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia CRR.....	31
XXII. Stosowane metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452 Rozporządzenia CRR	31
XXIII. Stosowane techniki ograniczania ryzyka kredytowego – art. 453 Rozporządzenia CRR.....	31
XXIV. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.....	33
XXV. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.....	33
XXVI. Informacja o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe	33
Oświadczenie Zarządu Banku o zakresie ujawnień.....	35
Oświadczenie rady nadzorczej Banku o zakresie ujawnień	36

Wprowadzenie

Na podstawie Rozporządzenia parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”), dokonuje się ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącym profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

I. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Łomazach jest zarejestrowany w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000131671, ma nadany numer statystyczny REGON: 000500412 oraz NIP: 5370001359.

Siedzibą Banku są Łomazy ul. Plac Jagielloński 7, powiat bialski, woj. lubelskie.

Bank Spółdzielczy w Łomazach jest spółdzielnią w rozumieniu Ustawy z dnia 16 września 1982 Prawo Spółdzielcze oraz Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Bank Spółdzielczy w Łomazach jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości SA. w Warszawie.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS SA. Przedmiotem działalności Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia jest także realizowanie audytu wewnętrznego wobec członków oraz monitorowanie, szacowanie i kontrola działalności członków Spółdzielni.

Bank Spółdzielczy w Łomazach nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Bank na dzień 31.12.2023 r. nie posiadał podmiotów zależnych.

Bank jest jednostką podstawową prowadzącą następujące placówki terenowe:

- Oddział w Kodniu – ul. Rynek 17,
- Oddział w Leśnej Podlaskiej – ul. Bialska 29,
- Oddział w Piszczacu – ul. Włodawska 8,
- Oddział w Rokitnie – Rokitno 43,
- Oddział w Sławatyczach – ul. Rynek 4,
- Oddział w Terespolu – ul. Wojska Polskiego 104,
- Filia w Białej Podlaskiej – ul. Handlowa 3.

II. Informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”) – art. 447 – najważniejsze wskaźniki.

W celu spełnienia wymogów określonych w Rozporządzeniu CRR, Bank jako instytucja mała i niezłożona w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 145 Rozporządzenia CRR oraz instytucja nienotowana w rozumieniu art. 4 ust. 1 Rozporządzenia CRR, raz do roku ujawnia najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia CRR.

Najważniejsze wskaźniki według wzoru EU KM1

(dane w tys. zł.)

	31.12.2022 r.	31.12.2023 r.
Dostępne fundusze własne (kwoty)		
Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	29 347	37 151
Kapitał Tier I (tys. zł)	29 347	37 151
Łączny kapitał (tys. zł)	29 347	37 151
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem		
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (tys. zł)	80 436	82 190
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	36,49	45,20
Współczynnik kapitału Tier I (%)	36,49	45,20
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	36,49	45,20
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-
W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-
Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,00	8,00
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Bufor zabezpieczający (%)	2,50	2,50
Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-
Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-
Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-
Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
Wymóg połączonego bufora (%)	2,50	2,50
Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50	10,50
Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	28,49	37,20
Wskaźnik dźwigni		
Miara ekspozycji całkowitej	217 239	215 535
Wskaźnik dźwigni (%)		17,24

	13,51	
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-
W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,00	3,00
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-
Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00	3,00
Wskaźnik pokrycia wypływów netto*		
Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	90 961	103 763
Wypływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	25 628	27 001
Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	19 711	14 933
Wypływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	7 791	12 068
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	1 168	860
Wskaźnik stabilnego finansowania netto*		
Dostępne stabilne finansowanie ogółem	300 900	338 087
Wymagane stabilne finansowanie ogółem	102 730	125 912
Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	292,90	268,51

III. Informacja wynikająca z art. 111a ustawy Prawo bankowe.

Informacja nie zawiera danych, o których mowa w art. 111a ust. 1 pkt 3 tj. w zakresie przedmiotu umowy oraz jej kosztów, ponieważ Bank Spółdzielczy w Łomazach nie działa w ramach jednego z holdingów, o którym mowa w art. 141f ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Bank nie zawarł takiej umowy.

- 1. Informacja o działalności Banku Spółdzielczego w Łomazach poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 za dany rok obrotowy.**

Bank Spółdzielczy w Łomazach nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Bank działa na terenie: województwa lubelskiego. Bank działa również na terenie: powiatu sąsiadującego z terenem określonym wyżej tj. na terenie powiatu łosickiego.

Suma dochodów Banku wg. stanu na 31.12.2023 r. wyniosła 25 737 tys. zł., natomiast suma bilansowa ukształtowała się na poziomie 371 760 tys. zł. Zysk przed opodatkowaniem stanowił kwotę 13 504 tys. zł., należny podatek dochodowy wyniósł 2 588 tys. zł.
Na koniec 2023 roku Bank zatrudniał 45 osób.

2. Informacja o stopie zwrotu z aktywów, obliczonej jako iloraz netto i sumy bilansowej.

Stopa zwrotu z aktywów Banku (ROA netto) obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej według stanu na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 2,94%.

IV. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia CRR

Bank, zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, posiada system zarządzania, na który składają się system zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej, a także odpowiednia polityka wynagrodzeń wspierająca kulturę ryzyka (zarządzanie bankiem). System zarządzania obejmuje procedury anonimowego zgłaszania wskazanemu Członkowi Zarządu naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych.

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, komórki organizacyjne oraz pracownicy. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii Banku Spółdzielczego w Łomazach na lata 2023-2027”. Strategia zarządzania ryzykiem opisuje podstawowe założenia procesu zarządzania i sam proces zarządzania ryzykiem w Banku, kryteria uznawania ryzyka za istotne, listę ryzyk występujących w Banku, cele strategiczne oraz polityki w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka, zasady funkcjonowania systemu limitów oraz skłonności do podejmowania ryzyka. Cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić zawarte są w strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Łomazach. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym. Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko) podlega monitorowaniu oraz raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku dokonujące pomiaru ryzyka, zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje następujące działania: gromadzenie informacji, identyfikację i ocenę ryzyka, limitowanie ryzyka, pomiar i monitorowanie ryzyka i raportowanie.

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 453 ust. 1 lit. e.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) pierwsza linia obrony, którą stanowi weryfikacja bieżąca i testowanie, zapewniająca stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;
- 2) druga linia obrony, którą stanowi system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, procesy i organizacja zarządzania ryzykiem;
- 3) trzecia linia obrony, którą stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS SA w Warszawie.

Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Metody lub systemy pomiaru ryzyka, a w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie.

Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą Banku ogólnego poziomu ryzyka Banku.

Bank wdrożył i utrzymuje system informacji zarządczej. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Obecnie katalog ryzyk uznanych za istotne w Banku obejmuje:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko płynności,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko finansowe,
- ryzyko kapitałowe.

W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje że:

- 1) Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje członka Zarządu lub Rady Nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, w którym Bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia 575/2013.
- 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Polityką dokonywania oceny odpowiedniości członków Zarządu w Bank Spółdzielczym w Łomazach.
- 3) Członków Rady Nadzorczej wybiera Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Łomazach, biorąc pod uwagę kwalifikacji, doświadczenie i reputację kandydata. Ocena następczą Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z Polityką zapewnienia odpowiedniości w składzie Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Łomazach.

- 4) Z członków Rady Nadzorczej Banku wyodrębniony został Komitet Audytu, którego zakres działalności formalizuje Regulamin działania Komitetu Audytu w Banku Spółdzielczym w Łomazach.
- 5) Przepływ informacji dotyczący ryzyka kierowany do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i zgodny z regulacją wewnętrzną „Instrukcja informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Łomazach”, definiujący: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne.
- 6) Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowany do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiednie reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Ryzyko kredytowe dotyczy wszystkich aktywów bilansowych, do których Bank ma tytuł prawny oraz pozycji pozabilansowych. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych Bank zarządza:

- ryzykiem pojedynczej transakcji kredytowej,
 - ryzykiem łącznego portfela kredytowego,
 - ryzykiem koncentracji zaangażowań,
 - ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
- oraz stosuje określoną politykę zabezpieczeń.

Podział zadań i odpowiedzialności w systemie zarządzania ryzykiem kredytowym:

1. Rada Nadzorcza określa cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku, ujęte w „Strategii zarządzania ryzykiem”.
2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem kredytowym Banku.
3. Rada Nadzorcza pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem kredytowym podejmowanym przez Bank.
4. Rada Nadzorcza raz na kwartał, analizuje raporty o sytuacji Banku pod względem ryzyka kredytowego.

Podmiotami odpowiedzialnymi za opracowanie, wdrażanie i przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku są:

- 1) Prezes Zarządu nadzorujący ryzyko kredytowe Banku,
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych, monitoruje działalność kredytową,
- 3) Komitet Kredytowy opiniujący transakcje kredytowe zgodnie z kompetencjami,
- 4) Zespół zarządzania ryzykami i analiz, odpowiedzialny za opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów ograniczających ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji zaangażowań oraz detalicznych ekspozycji kredytowych, analiz ryzyka kredytowego, wyliczenia wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe,
- 5) Dyrektorzy/Kierownicy Oddziałów odpowiedzialni za podejmowanie decyzji kredytowych w ramach posiadanego pełnomocnictwa,

- 6) Zespół Analiz kredytowych i Monitoringu odpowiedzialny za opracowanie projektów wewnętrznych regulacji Banku dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym, monitorowaniem portfela kredytowego,
- 7) Audyt wewnętrzny Systemu Ochrony Zrzeszenia przeprowadzający kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem kredytowym ,
- 8) Pozostali pracownicy Banku zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku dotyczących zasad zarządzania ryzykiem kredytowym.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w długoterminowej perspektywie, z uwzględnieniem wrażliwości na zmiany warunków otoczenia oraz oddziaływania na poziom ryzyka, utrzymanie założonego w strategii oraz planie finansowym poziomu wyniku finansowego oraz posiadanie funduszy własnych adekwatnych do rodzaju i rozmiarów prowadzonej działalności. Utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych, poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje:

- identyfikację czynników ryzyka kredytowego,
- ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity),
- monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym,
- wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego będącego następstwem występowania ryzyka.

Pomiar ryzyka kredytowego jest częścią procesu zarządzania ryzykiem, w którym analizuje się zarówno ryzyko kredytowe w odniesieniu do pojedynczej ekspozycji kredytowej, całego portfela kredytowego jak również wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji/kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:

- stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej,
- bieżący monitoring kredytowy,
- przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych,
- windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi,
- kontrolę działalności kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego, Bank prowadzi poprzez:

- dywersyfikację ryzyka poprzez stosowanie limitów zaangażowań,
- monitorowanie i raportowanie jakości portfela kredytowego ,
- monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone,
- analizę migracji ekspozycji pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka,
- monitorowanie ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
- monitorowanie kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79 ustawy Prawo bankowe,
- realizację przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:
 - organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - prawidłowym przepływie informacji,

- odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
- nadzorze nad działalnością kredytową.

V. Zakres stosowania – art. 436 Rozporządzenia CRR

Bank nie jest podmiotem dominującym, ani podmiotem zależnym. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

VI. Fundusze własne - art. 437 Rozporządzenia CRR

Bank Spółdzielczy w Łomazach definiuje fundusze własne zgodnie z obowiązującymi przepisami na dzień 31 grudnia 2023 roku, w szczególności z postanowieniami Rozporządzenia CRR oraz ustawy Prawo bankowe. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz z art. 492 Rozporządzenia CRR oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2023 r. - dane w tys. zł.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2023 r.
Tier I	
Fundusz udziałowy wyliczony zgodnie z Rozporządzeniem CRR	581
Fundusz udziałowy	581
Fundusz zasobowy	35.972
Fundusz z aktualizacji wyceny	613
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	0
Wartości niematerialne i prawne	-15
Tier II	
Fundusz z aktualizacji wyceny	-
Fundusze podstawowe	37.151
Fundusze własne	37.151

Bank Spółdzielczy w Łomazach spełniał obowiązujące normy kapitałowe określone w Ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Fundusze własne na 31.12.2023 r. wyniosły 37.151 tys. zł., co przy kursie euro wynoszącym 4,3480 zł na dzień 31.12.2023 roku stanowiło 8.544 tys. euro.

Fundusze własne Banku obejmują:

- 1) kapitał Tier I w którym wyróżnia się:
 - a) kapitał podstawowy Tier I (CET 1) składający się z następujących pozycji:
 - fundusz zasobowy tworzony z podziału wypracowanego zysku netto oraz wpływów wpłat wpisowego,

- fundusz rezerwowy,
 - fundusz ogólnego ryzyka bankowego na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
 - fundusz udziałowy netto.
- 2) kapitał Tier II który składa się z następujących pozycji:
- a) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63CRR,
 - b) pożyczki podporządkowane spełniające warunki określone w CRR, pomniejszanych na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy 20% ich kwoty nominalnej,
 - c) innych przejściowych korekt do których Bank zalicza kapitał z aktualizacji wyceny środków trwałych,
 - d) kapitał podstawowy Tier II,
 - e) rezerwa na ryzyko ogólne.

VII. Wymogi kapitałowe – art. 438 Rozporządzenia CRR

Zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem, banki są zobligowane do utrzymania kapitałów własnych w wielkości adekwatnej do poziomu ponoszonego ryzyka.

Do pomiaru adekwatności kapitałowej stosowany jest m.in. łączny współczynnik kapitałowy, wskazujący relację pomiędzy wymogami kapitałowymi z tytułu ryzyka, na jakie narażona jest działalność Banku do posiadanych kapitałów, po uwzględnieniu zdefiniowanych w CRD IV obligatoryjnych pomniejszeń. Łączny współczynnik kapitałowy stanowi podstawową miarę stosowaną w Banku do zarządzania kapitałem.

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne, na które Bank jest lub może być narażony. Wyliczanie kapitału wewnętrznego odbywa się wg zdefiniowanych kryteriów i ustalonych parametrów do poszczególnych rodzajów ryzyka. Proces szacowania kapitału wewnętrznego jest udokumentowany, oparty na danych sprawozdawczych oraz na danych bezpośrednio zaczytanych z systemu informatycznego Banku. Ocena procesu szacowania kapitału wewnętrznego uzależniona jest od utrzymania sumy funduszy własnych na poziomie wyższym od sumy wymogów kapitałowych.

Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- 1) Metoda standardowa w zakresie ryzyka kredytowego,
- 2) Metoda wskaźnika bazowego (BIA) w zakresie ryzyka operacyjnego.

Łączny (minimalny i dodatkowy) wymóg kapitałowy Banku na ryzyka związane z działalnością wyniósł 8.611 tys. zł. Fundusze własne uwzględnione w procesie badania i oceny adekwatności kapitałowej stanowiły nadwyżkę w wysokości 28.540 tys. zł.

Ocena adekwatności kapitałowej w ramach filaru II NUK wskazuje, że bank posiada nadwyżkę zasobów kapitałowych na pokrycie zidentyfikowanych rodzajów ryzyk.

Oszacowana kwota niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyk występujących w działalności oraz wykorzystanie limitów alokacji kapitału według stanu na dzień 31.12.2023 roku przedstawia się następująco:

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	5 073	5 073	0
Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe)	0	0	0
Ryzyko operacyjne	1 502	1 502	0
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczaniem minimalnego wymogu kapitałowego	6 575	6 575	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	2 036	X	2 036
Ryzyko płynności	0	X	0
Ryzyko wyniku finansowego	0	X	0
Ryzyko kapitałowe	0	X	0
koncentracji funduszu udziałowego	0	X	0
koncentracji "dużych" udziałów	0	X	0
niedotrzymania minimalnych progów	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	X	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0	X	0
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko transferowe	0	X	0
ryzyko modeli	0	X	0
Kapitał wewnętrzny	8 611	8 575	2 036
Fundusze własne	37 151	X	X
Uznany kapitał	37 151		
Kapitał podstawowy CET1	37 151	X	X
Kapitał Tier I	37 151	X	X
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	28 540	X	X
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	45,20	X	X
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	45,20	X	X
Współczynnik kapitału Tier I [%]	45,20	X	X
Wskaźnik dźwigni finansowej [%]	17,24	X	X
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	34,51	X	X

Limity wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka

Rodzaj ryzyka	Limit alokacji kapitału jako % funduszy własnych	Limit kwotowy	Wymóg kapitałowy (kapitał wewnętrzny)	Poziom wykorzystania limitu
Fundusze własne	37 151			
Limity alokacji kapitału:				
1. Ryzyko kredytowe:	60,0%	22 291	5 073	22,8%
a) kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	60,0%	22 291	5 073	22,8%
b) dodatkowy wymóg kapitałowy	0,0%	0	0	0,0%

2. Ryzyko operacyjne:	7,0%	2 600	1 502	57,8%
a) kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne	7,0%	2 600	1 502	57,8%
b) dodatkowy wymóg kapitałowy	0,0%	0	0	0,0%
3. Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe):	0,0%	0	0	0,0%
a) kapitał regulacyjny na ryzyko walutowe	0,0%	0	0	0,0%
b) dodatkowy wymóg kapitałowy	0,0%	0	0	0,0%
4. Ryzyko koncentracji	2,0%	743	0	0,0%
5. Ryzyko płynności	4,0%	1 486	0	0,0%
6. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	12,0%	4 458	2 036	45,7%
7. Ryzyko kapitałowe	0,0%	0	0	0,0%
8. Ryzyko wyniku finansowego	0,0%	0	0	0,0%
9. Pozostałe ryzyka	0,0%	0	0	0,0%
Limit na sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy	85,0%	31 578	8 611	27,3%

Wykazany na 31.12.2023 roku regulacyjny wymóg kapitału w odniesieniu do funduszy własnych wygenerował łączny **współczynnik kapitałowy na poziomie 45,20%**.

Kwota ekspozycji ważonych ryzykiem, zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia CRR, stanowią 8% kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji, określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR.

dane w tys. zł.

Klasa ekspozycji	Wymóg kapitałowy na 31.12.2023 r.
ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	138
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	457
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego*	53
ekspozycje wobec instytucji	17
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	576
ekspozycje detaliczne	750
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	2 556
ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	74
ekspozycje kapitałowe	176
inne pozycje	276
Razem wymóg na ryzyko kredytowe	5 073

Wymogi w zakresie funduszy własnych, obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c:

Lp	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy

2	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. - ryzyko walutowe	0
---	---	---

Wymogi w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest zgodnie z metodą wskaźnika bazowego BIA (art. 315-316 Rozporządzenia CRR). Wymóg kapitałowy jest równy 15% wartości średniej z trzech lat obliczonego wskaźnika. Wskaźnik jest sumą odpowiednich pozycji z rachunku zysków i strat określonych w Rozporządzeniu CRR z odpowiednim znakiem.

L.p.	Rodzaj wymogu	wymóg kapitałowy
1.	Wskaźnik za okres ostatnich 3 lat (2020-2022)	10 014 tys. zł.
2.	Współczynnik	15 %
3.	Wymóg na ryzyko operacyjne w 2023 r.	1 502 tys. zł.

Bank nie prowadzi działalności handlowej, co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego.

VIII. Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

IX. Bufory kapitałowe – art. 440 Rozporządzenia CRR

Na dzień 31 grudnia 2022 r. stosowane były bufory kapitałowe

L.p.	Rodzaj buforu	Wartość buforu
1.	Bufor antycykliczny (art.. 83 oraz 96 Ustawy z 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym ...)	0%
2.	Bufor zabezpieczający (Ustawa z 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym ...)	2,50%
3.	Bufor ryzyka systemowego (Rozporządzenie MF z 1 września 2017 R.)	0%

X. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego – art. 441 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie jest bankiem istotnym systemowo.

XI. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego - art. 442 Rozporządzenia CRR

Jako ekspozycję przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie spłaconą w ustalonym w umowie kredytu/pożyczki terminie.

Ekspozycjami z utratą wartości to ekspozycje kredytowe z grupy „zagrożone”, są to należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (z późne. zm.).

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości - terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczne - badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Klasyfikacja ekspozycji kredytowych według kryterium terminowości do poszczególnych kategorii ryzyka odbywa się w sposób automatyczny z wykorzystaniem systemu ewidencyjno-księgowego Banku.

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych według kryterium ekonomiczno-finansowego, Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii „normalne” - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych – 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych,
- kategorii „pod obserwacją” – 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych,
- grupy „zagrożone” - w tym do kategorii:
 - „poniżej standardu” – 20 % podstawy tworzenia rezerw celowych,
 - „wątpliwe” – 50 % podstawy tworzenia rezerw celowych,
 - „stracone”- 100 % podstawy tworzenia rezerw celowych.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Bank nie tworzy rezerwy na ryzyko ogólne zgodnie z art. 130 ustawy – Prawo bankowe.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem, tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Przez kwotę ekspozycji należy rozumieć pozycję aktywów lub pozycję pozabilansową.

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 375 188 tys. zł., natomiast średnia łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej za 2023 r. stanowiła 364 844 tys. zł.

Klasy ekspozycji	Kwota ekspozycji na dzień 31.12.2023 r. (w tys. zł.)	Średnia kwota ekspozycji w 2023 r. (w tys. zł.)
ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	88 287	85 772
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	28 550	32 553
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	675	730
ekspozycje wobec instytucji	180 196	173 143
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 449	8 147
ekspozycje detaliczne	12 492	12 917
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	40 605	38 475
ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	928	336
ekspozycje kapitałowe	2 197	2 203
inne pozycje	11 809	10 568
Razem kwota ekspozycji na ryzyko	375 188	364 844

Zmianę stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe w okresie od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. przedstawia poniższa tabela.

dane w tys. zł.

Wyszczególnienie	Na należności normalne i pod obserwacją	Na należności poniżej standardu	Na należności wątpliwe	Na należności stracone	Razem
Stan na początek okresu	358	44	223	2 486	3 111
Zwiększenia rezerw	260	374	7	253	894
Wykorzystanie	0	0	0	0	0
Rozwiązanie rezerw celowych	340	42	78	71	531
Stan na koniec okresu	278	376	152	2 668	3 474

Podział podmiotowy należności zagrożonych w sektorze niefinansowym na 31.12.2023 r. (w tys. zł / %)

Wyszczególnienie		Kwota	Rezerwa	Rezerwa/kwota
Należności poniżej standardu	Przedsiębiorstwa	0	0	-
	Przedsiębiorcy indywidualni	396	196	49,36
	Osoby prywatne	18	9	49,90
	Rolnicy indywidualni	343	171	49,90
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0	0	-
	Razem	758	376	49,62
Należności wątpliwe	Przedsiębiorstwa	0	0	-
	Przedsiębiorcy indywidualni	73	73	100,00
	Osoby prywatne	0	0	0,00
	Rolnicy indywidualni	78	78	100,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0	0	-
	Razem	152	152	100,00
Należności stracone	Przedsiębiorstwa	0	0	-
	Przedsiębiorcy indywidualni	1 205	1 205	100,00
	Osoby prywatne	668	688	100,00
	Rolnicy indywidualni	795	795	100,00
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0	0	-
	Razem	2 668	2 668	100,00
Razem zagrożone		3 578	3 196	89,32

Informacja o strukturze przeterminowania kredytów w tys. zł na 31.12.2023 r.

	Sektor niefinansowy						Sektor instytucji rządowych i samorządowych					
	nieprzeterminowane	przeterminowane					nieprzeterminowane	przeterminowane				
		od 1 dnia <= 30 dni	>30 dni <= 90 dni	>90 dni <= 180 dni	>180dni <= 1 roku	> 1 roku		od 1 dnia <= 30 dni	>30 dni <= 90 dni	>90 dni <= 180 dni	>180dni <= 1 roku	> 1 roku
FAZA 1	58 545	1 266	15	5	0	0	28 572	0	0	0	0	0

FAZA 2	483	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FAZA 3	541	2	0	229	320	2 486	0	0	0	0	0	0	0

Należności stracone (według podmiotów i dni przeterminowania) według stanu na 31.12.2023 r.

Podmioty	Nieprzeterminowane		<= 30 dni		30 dni <= 90 dni		90 dni <= 180 dni		180dni <= 1 roku		> 1 roku		>180 dni
	Kredyty	Rezerwy	Kredyty	Rezerwy	Kredyty	Rezerwy	Kredyty	Rezerwy	Kredyty	Rezerwy	Kredyty	Rezerwy	Rezerwy /Kredyty
Przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przedsiębiorcy indywidualni	-	-	-	-	-	-	-	-	146	146	1 059	1 059	100,00
Osoby prywatne	11	11	1	1	-	-	-	-	22	22	633	633	100,00
Rolnicy indywidualni	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	793	793	100,00
Inst. niekomer. dział. na rzecz gosp. domowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	12	12	1	1	-	-	-	-	168	168	2 485	2 485	100,00

Wskaźniki ekspozycji nieobsługiwanych wg. stanu na 31.12.2023 r.

Wskaźnik NPE (udział ekspozycji sklasyfikowanych jako nieobsługiwane)	0,99 %
Wskaźnik NPL (udział kredytów niepracujących w kredytach ogółem)	1,43 %
Wskaźnik Texas (stosunek kredytów NPL do uznanego kapitału)	6,99 %

Ryzyko koncentracji zaangażowań

W odniesieniu do portfela kredytowego, Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, regionów, zabezpieczeń. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

Na podstawie przeprowadzonej identyfikacji i oceny poziomu koncentracji zaangażowań, w szczególności w stosunku do zaangażowań, których ryzyko zostało ocenione jako znaczące, Bank podejmuje działania, których celem jest zminimalizowanie poziomu ryzyka portfela kredytowego i w efekcie zapewnienie bezpiecznej struktury tego portfela.

Zasady klasyfikacji ryzyka koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego. Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku.

W 2023 roku w Banku nie wystąpiła konieczność utworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań.

Bank dokonuje analizy koncentracji zaangażowań z podziałem na:

- koncentrację zaangażowań w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych,
- koncentrację „dużych zaangażowań”,

- koncentrację branżową,
- koncentrację w ten sam rodzaj zabezpieczenia,
- koncentrację geograficzną,
- koncentrację w ten sam instrument finansowy.

Celem ograniczania ryzyka koncentracji zaangażowań Bank ustanowił limity wewnętrzne na poszczególne rodzaje koncentracji zaangażowań, których poziom wraz z ich wykorzystaniem na datę 31.12.2023 roku przedstawia się następująco:

Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2023 roku przedstawia poniższa tabela:

Analiza koncentracji branżowej portfela kredytowego

(tys. zł.)

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień		Dynamika	Zmiana
		2022-12-31	2023-12-31	w stosunku do końca ubiegłego roku	w stosunku do końca ubiegłego roku
	Razem	83 574	88 995	106,49%	5 420
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	33 723	39 344	116,67%	5 621
2.	Górnictwo i wydobywanie	394	290	73,71%	-104
3.	Przetwórstwo przemysłowe	1 456	1 326	91,06%	-1300
4.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	788	680	86,33%	-108
5.	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0	0,0%	0
6.	Budownictwo	913	474	51,9%	-439
7.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	929	1 452	156,21%	522
8.	Transport i gospodarka magazynowa	154	130	84,35%	-24
9.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	0	0,0%	0
10.	Informacja i komunikacja	0	48	0,0%	48
11.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20	19	97,95%	-1
12.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	967	652	67,43%	-315
13.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	0	0,0%	-1

14.	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	37	3	7,63%	-34
15.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	25 953	28 550	110,01%	2 597
16.	Edukacja	0	0	0,0%	0
17.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	24	16	67,69%	-8
18.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	0	0,0%	0
19.	Pozostała działalność usługowa	36	30	85,26%	-5
20.	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0,0%	0
21.	Inne	18 180	15 980	87,9%	2 200

Struktura zabezpieczeń prawnych otrzymanych ukształtowała się na koniec 2023 roku następująco:

Wyszczególnienie	Stan na dzień		Limity wewnętrzne	Zmiana w stosunku do końca ubiegłego roku
	2022-12-31	2023-12-31		
Wskaźniki koncentracji tego samego rodzaju zabezpieczenia otrzymanego lub zabezpieczenia dostarczonego przez tego samego dostawcę				
Blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych	0,0007	0,0002	max. 5	-0,0005
Gwarancja	3,42	5,85	max. 10	2,43
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	3,69	3,45	max. 10	-0,23
Hipoteka pozostała	16,46	18,53	max. 65	2,07
Kaucja	0,00	0,00	max. 2	0,00
Poręczenie według prawa cywilnego	0,00	0,00	max. 2	0,00
Przelew (cesja) wierzytelności	2,55	2,78	max. 10	0,22
Przewłaszczenie na zabezpieczenie	0,43	2,11	max. 10	1,68
Przystąpienie do długu	0,00	0,00	max. 5	0,00
Weksel własny i poręczenie wekslowe (awal)	57,40	66,70	max. 77	9,07
Zastaw rejestrowy	0,43	0,80	max. 5	0,37
Pozostałe zabezpieczenia	15,62	0,00	max. 35	-15,62

Strukturze należności Banku, w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, z wyszczególnieniem kredytów i pożyczek:

Lp	Treść	Okres bieżący	%	Okres poprzedni	%
1	2	3	5	4	5
1.	Ekspozycje wobec Skarbu Państwa:	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje normalne	0,00	0,00%	0,00	0,00%

	- ekspozycje wątpliwe	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje stracone	0,00	0,00%	0,00	0,00%
2.	Ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów detalicznych:	27 322,00	30,70 %	30 257,00	36,20 %
	- ekspozycje normalne	27 136,00	30,49%	29 964,00	35,85%
	- ekspozycje pod obserwacją	176,00	0,20%	284,00	0,34%
	- ekspozycje poniżej standardu	10	0,01%	9,00	0,01%
	- ekspozycje wątpliwe	0	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje stracone	0	0,00%	0,00	0,00%
3.	Ekspozycje pozostałe wobec osób fizycznych, udzielonych na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzenie gospodarstwa rolnego:	31 605,00	35,51 %	25 173,00	30,12 %
	- ekspozycje normalne	31 018,00	34,85%	24 845,00	29,73%
	- ekspozycje pod obserwacją	214,00	0,24%	309,00	0,37%
	- ekspozycje poniżej standardu	372,00	0,42%	19,00	0,02%
	- ekspozycje wątpliwe	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje stracone	0,00	0,00%	0,00	0,00%
4.	Pozostałe ekspozycje kredytowe:	30 068,00	33,79 %	28 144,00	33,68 %
	- ekspozycje normalne	30 068,00	33,79%	28 144,00	61,14%
	- ekspozycje pod obserwacją	0,00	0,00%	0,00	0,46%
	- ekspozycje poniżej standardu	0,00	0,00%	0,00	0,41%
	- ekspozycje wątpliwe	0,00	0,00%	0,00	0,30%
	- ekspozycje stracone	0,00	0,00%	0,00	2,48%
	RAZEM:	88 995,00	100,00 %	83 574,00	100,00 %

Ekspozycje zabezpieczone hipotecznie

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank dokonuje jego pomiaru i oceny, analizując:

- poziom zaangażowania Banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie,
- jakość portfela kredytowego w grupie tych ekspozycji,
- wartość ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sytuacji zagrożonej,
- wartość i jakość indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- bieżącą ocenę wartości nieruchomości, w tym: rodzaj nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie, rodzaj hipoteki, miejsce Banku w kolejności zaspokajania się z hipoteki, prawomocność wpisu, ubezpieczenie nieruchomości,
- poziom wskaźnika LtV.

Detaliczne ekspozycje kredytowe

Bank monitoruje ryzyko kredytowe na jakie jest narażony w związku z zaangażowaniem w detaliczne ekspozycje kredytowe, określa poziom tego ryzyka oraz dokonuje jego analizy w celu weryfikacji poziomu ryzyka.

W analizie portfelowej ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych Bank uwzględnia w szczególności:

- 1) jakość i strukturę ekspozycji kredytowych,
- 2) poziom zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
- 3) poziom odpisów (rezerw),
- 4) wykorzystanie i przestrzeganie przyjętych limitów,
- 5) wyniki procesu monitorowania ekspozycji,
- 6) kontrole kredytową.

Celem polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w obszarze detalicznych ekspozycji kredytowych w długoterminowej perspektywie, z uwzględnieniem wrażliwości na zmiany warunków otoczenia oraz oddziaływania na poziom ryzyka tych ekspozycji.

W celu ograniczenia poziomu ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku obowiązują limity wewnętrzne:

- 1) dla portfela detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 2) dla poszczególnych rodzajów detalicznych ekspozycji kredytowych.

Limity w zakresie detalicznych ekspozycji kredytowych zawarte są w „Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Łomazach”.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym detalicznych ekspozycji, Bank realizuje zasady określone w Rekomendacji T Komisji Nadzoru Finansowego.

XII. Aktywa wolne od obciążeń - art. 443 Rozporządzenia CRR

1. Składnik aktywów traktowany jest jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawienia dla potrzeb finansowania).
2. Na dzień 31.12.2023 r. aktywa obciążone zgodnie z EBA/GL/2014/03 w Banku Spółdzielczym w Łomazach nie wystąpiły. Bank nie dokonuje operacji zabezpieczanych instrumentami finansowymi.

XIII. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank w roku 2023 nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej.

XIV. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia CRR

Lp.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. - ryzyko walutowe	0

XV. Ekspozycja na ryzyko płynności

Ryzyko płynności Banku wiąże się z zagrożeniem utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowanych strat.

Podstawowym celem zarządzania płynnością banku jest:

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- b) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,
- c) optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
- d) zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).

Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, w szczególności poprzez pozyskiwanie środków obcych stabilnych tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym, przy czym Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności uwzględniając przyjęte przez Bank limity koncentracji, zakładające ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.

Celem polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania nie jest przetrwanie sytuacji kryzysowej, lecz w głównej mierze zapobieganie takiej sytuacji. Bank, aby spełnić powyższy cel, jest zobowiązany do zapewnienia terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

Przez zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania rozumie się proces kształtowania struktury ilościowej (zróznicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego.

Realizacja strategii zarządzania płynnością i finansowania następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

- Rada Nadzorcza;
- Zarząd Banku;
- Główny Księgowy;
- Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz.

Depozyty ogółem stanowią główne źródło finansowania działalności Banku, na przestrzeni 2023 r. stanowiły one średnio 90 % pasywów ogółem.

Na datę 31.12.2023 r. ich struktura podmiotowa przedstawiała się następująco:

- Gospodarstwa domowe – 90,8 %,
- Podmioty sektora rządowego i samorządowego – 5,4 %,
- Podmioty gospodarcze – 2,2 %,
- Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych – 1,6 %,
- Podmioty sektora finansowego – 0,00 %.

Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków czyli tzw. osadem na depozytach. W trosce o zachowanie odpowiedniego poziomu płynności, Bank dąży do

wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów (a tym samym zwiększenia stabilności pozyskiwanych środków), tak aby możliwe było otwieranie po stronie aktywnej, pozycji o dłuższym horyzoncie czasowym.

Zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności. Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik płynności LCR jako wyrażony w procentach iloraz zabezpieczenia przed utratą płynności i wypływów płynności netto. Wpływy płynności netto stanowią różnicę pomiędzy wartością wypływów i wpływów, przy czym maksymalna wartość wpływów płynności wynosi 75% wypływów płynności.

Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) oraz wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR) wg stanu na 31.12.2023 r.

L.p.	Nazwa	Wielkość na 31-12-2023	Limit wynikający z przepisów
1	Wskaźnik pokrycie wypływów netto (LCR)	10,15%	1,0000
2	Wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR)	2,68%	1,0000

Luka płynności bez urealnienia wg. stanu na 31.12.2023 r.

Przedział	A'vista	w tys. zł.				
		od 1 dnia do 7 dni	od 7 dni do 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 6 m-cy	od 6 m-cy do 1 roku
Luka płynności	-220 754	92 396	35 568	-7 624	11 307	18 136
Luka płynności skumulowana	-220 754	-128 358	-92 789	-100 413	-89 106	-70 970
Wskaźnik płynności	0,04	24,27	3,18	0,75	1,37	1,70
Wskaźnik płynności skumulowany	0,04	0,45	0,63	0,64	0,72	0,79

Pomiar, monitorowanie i zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w oparciu o wewnętrzną procedurę wprowadzoną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą tj. „Zasady identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Łomazach”.

Pomiar ryzyka płynności służy ocenie poziomu aktywów płynnych w stosunku do zapotrzebowania na te środki, pomiar ryzyka płynności przede wszystkim ocenia:

- stopień zabezpieczenia zobowiązań wynikających z depozytów niestabilnych i innych zobowiązań bieżących aktywami płynnymi,
- poziom stabilności depozytów i innych źródeł finansowania działalności Banku,
- dostęp do alternatywnych źródeł finansowania, umożliwiających realizację bieżących i przewidywanych potrzeb w zakresie płynności,
- uzależnienie od zaciągniętych kredytów, pożyczek i lokat od sektora finansowego,
- zagrożenia z tytułu nieterminowych wpływów należności, które również oddziałują na ryzyko płynności.

System limitów ograniczających ryzyko płynności jest regularnie monitorowany. Zbiorcze raporty sporządzane pisemnie w okresach miesięcznych przedkładane są Zarządowi oraz kwartalnych Radzie Nadzorczej.

Bank przy pomocy systemu wewnętrznych cen transferowych (FTP) posiada mechanizm alokacji kosztów i korzyści z ryzyka płynności, który służy do pomiaru rentowności. System wewnętrznych cen transferowych jest dostosowany do charakteru, rozmiaru i skali działalności, oraz modelu biznesowego Banku. System ten jest wykorzystywany do procesu podejmowania decyzji i jest spójny z procesem zarządzania ryzykiem w Banku. System wewnętrznych cen transferowych podlega aktualizacji w przypadku zmiany otoczenia rynkowego jak również skali prowadzonej działalności. Sytuacja płynnościowa Banku jest na bezpiecznym poziomie, gdyż wielkość wymogu w sytuacji skrajnej jest w pełni pokryta funduszami własnymi alokowanymi na ryzyko płynności (stanowiącymi zgodnie z Polityką kapitałową Banku 4% funduszy własnych).

XVI. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia CRR

W zakresie ryzyka operacyjnego, Bank w 2023 roku stosował metodę podstawowego wskaźnika (BIA). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest zgodnie z wymogami Uchwały nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (wraz z późn. zm.)

Oszacowanie wartości wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego sporządzono na podstawie ostatnich trzech lat tj. 2020, 2021 i 2022 rok. Do wyliczeń przyjęto stany pozycji rachunku zysków i strat na koniec każdego z wyżej wymienionych lat.

Wysokość oszacowanego wymogu kapitałowego wyniosła:

- wyliczonego metodą BIA – 1.502.155,52 zł (przy zastosowaniu współczynnika 0,15),

Limit rocznych strat w 2023 roku z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego w wysokości 10% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne wyniósł 150 215,55 zł., wykorzystanie limitu na dzień 31.12.2023 r. wyniosło 15,38% limitu, suma strat jakie Bank poniósł w okresie od stycznia do końca grudnia 2023 r. wyniosła 23 152,22 zł.

Limity kwotowe sum strat brutto dla poszczególnych klas zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz ich wykorzystanie przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Klasa zdarzeń	Limit (w tys. zł)	Wykorzystanie na 31.12.2023 r. (w %)
1.	Oszustwa wewnętrzne	0,00	0
2.	Oszustwa zewnętrzne	0,00	0
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	22	96,27
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	7,5	0,00
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	15	0,00
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	98	1,8
7.	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	7,5	0,00

Poziom ryzyka operacyjnego, w którym uwzględnione zostało również ryzyka braku zgodności, ryzyko prawne, ryzyko modeli, ryzyko informatyczne – został oszacowany na podstawie zarejestrowanych zdarzeń w rejestrach zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz kształtowania się wskaźników KRI.

Ryzyko operacyjne utrzymywało się na akceptowalnym poziomie i profil ryzyka nie uległ zmianie, w związku z czym poziom ryzyka został oceniony nadal jako umiarkowany. Ponadto podejmowane na bieżąco działania w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne redukują jego poziom i ryzyko wystąpienia strat, które w istotny sposób mogłyby wpłynąć na działanie Banku.

Odnotowane straty w 2023 roku mieszczą się w granicach ogólnego limitu strat jakie Bank może ponieść z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego. Odnotowane zdarzenia i poniesione straty nie spowodowały wzrostu ekspozycji banku na ryzyko operacyjne w związku z czym nie ma konieczności tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego. Powyższe zdarzenia nie spowodowały sytuacji, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na działalność Banku, stwarzając zagrożenie dla ciągłości działania lub też poniesienia strat. Podejmowane na bieżąco działania w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne redukują jego poziom i ryzyko występowania strat.

W 2023 roku w rejestrach ryzyka operacyjnego nie zostało zarejestrowane żadne zdarzenie ryzyka operacyjnego, które według przyjętych przez Bank kryteriów (strata 10 000 zł.), jednakże najpoważniejsze zdarzenia operacyjne i straty z nimi związane jakie miały miejsce w 2023 roku związane były głównie z awariami środka trwałego (awarie bankomatów).

XVII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia CRR

Zestawienie papierów kapitałowych według stanu na dzień 31.12.2023 roku przedstawia poniższa tabela.

dane w tys. zł.

Nazwa instrumentu finansowego	Wartość księgowa	Wartość bilansowa
1	2	3
Udział w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS W-wa	5	5
Udziały w Banku Polskiej Spółdzielczości SA W-wa	1 785	1 785
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	0,02	0,02
Obligacje Banku Polskiej Spółdzielczości SA W-wa	400	400

XVIII. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia CRR

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz zmian ekonomicznej wartości kapitału, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii działania Banku.

Celem Banku jest utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Bank będzie utrzymywał pozycję luki (niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych) w ramach przyjętych w procedurze zarządzania ryzykiem stopy procentowej limitów.

Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka stopy procentowej:

- Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko wynikające ze struktury terminowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych instrumentów. Obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe),
- Ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności/wymagalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych. Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- Ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy bank lub jego klient może zmienić poziom i terminy przepływów pieniężnych. Może to być ryzyko wynikające z:
 - a) pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne) – np. kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem pozostałej części kredytu lub zmiany charakteru oprocentowania (stałe/zmienne), różnego typu instrumenty dłużne zawierające opcje typu call lub put, dające możliwość wcześniejszego wykupu instrumentu;
 - b) domyślnie wbudowanej elastyczności lub w ramach terminów dla pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta) – np. różnego typu depozyty bez oznaczonego terminu wymagalności, pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie, często bez żadnych kar.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- 3) metodę symulacji zmian wartości ekonomicznej kapitału,
- 4) odwrócone testy warunków skrajnych.

Podstawę zarządzania ryzykiem stopy procentowej stanowią wewnętrzne regulacje Banku, opracowane z uwzględnieniem kluczowych zagadnień zawartych w przepisach prawa, w tym w rekomendacjach nadzoru bankowego.

Wielkość ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej ogranicza obowiązujący system limitów, zaakceptowany przez Zarząd Banku, a następnie zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą.

Za monitorowanie limitów ryzyka stopy procentowej odpowiedzialny jest Zespół zarządzania ryzykami i analiz, który w przypadku stwierdzenia przekroczenia którejkolwiek z wartości granicznych, zobowiązany jest do niezwłocznego poinformowania Zarządu Banku o stopniu przekroczenia limitów, przedstawiając jednocześnie wyjaśnienie przyczyny tego przekroczenia.

Rodzaje przyjętych limitów w Banku Spółdzielczym w Łomazach wynikają z prostego charakteru produktów i nieskomplikowanej struktury bilansu Banku.

System limitów wewnętrznych Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmuje:

- limit maksymalnej wartości wskaźnika luki,
- limit dopuszczalnej zmiany wartości wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego,
- limit dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej banku,
- limity dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka opcji klienta,
- limit rozpiętości pomiędzy marżą odsetkową a marżą graniczną.

W oparciu o dane na 31.12.2023 roku obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (odsetkowego) Banku dla szokowej zmiany stóp procentowych (test warunków skrajnych), co zgodnie z przyjętą metodologią pomiaru ryzyka stopy procentowej oznacza ich wzrost/spadek o 250 p.b.

Zmiana wyniku w okresie 12 miesięcy od dnia analizy:

- Uwzględniając **ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania** aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych, potencjalne zmiany dochodu odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych są następujące (przy uwzględnieniu opóźnienia w czasie decyzji Zarządu dot. zmiany oprocentowania aktywów i pasywów o 15 dni):
 - przy wzroście stóp procentowych o 2,5 pp., zmiana wyniku odsetkowego wyniesie -375,9 tys. zł;
- Uwzględniając jednocześnie **ryzyko przeszacowania** oraz **ryzyko bazowe**, a więc nierównomierne zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w Banku:
 - przy zmianie stóp procentowej o 2,5 pp. , zmiana wyniku odsetkowego wyniesie 4 084,2 tys. zł., stanowiąc 11,44% funduszy własnych Banku,

Zestawienie luki stopy procentowej wg stanu na 31.12.2023 r. przedstawia poniższa tabela.

dane w tys. zł

Wyszczególnienie		Razem	1 dzień	od 2 do 7 dni	od 8 do 30 dni	od 1 m-ca do 3 m-cy	pow. 3 m-cy do 6 m-cy	pow. 6 m-cy do 9 m-cy	pow. 9 m-cy do 1 roku	pow. 1 roku do 2 lat	pow. 2 lat do 5 lat	Powyżej 5 lat
Razem	Aktywa	353 824	72 359	109 575	68 490	20 000	36 400	5 000	30 000	0	5 000	7 000
	Pasywa	315 125	8 654	0	306 470	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	38 700	63 705	109 575	-237 980	20 000	36 400	5000	30 000	0	5 000	7 000
	Luka narastająco		63 705	173 280	-64 700	-44 700	-8 300	-3 300	26 700	26 700	31 700	38 700

XIX. Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

XX. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450 Rozporządzenia CRR

Stosownie do postanowień Rozporządzenia Ministra finansów, Funduszy i Polityki regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz

polityki wynagrodzeń w bankach, w Banku Spółdzielczym w Łomazach została przyjęta Polityka wynagradzania.

Rada Nadzorcza omawia zagadnienia polityki raz w roku i przedstawia je na Zebraniu Przedstawicieli. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powołuje się komitetu ds. wynagrodzeń.

Celem opracowania i wdrożenia Polityki wynagradzania jest:

1. określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Łomazach, zwanym dalej „Bankiem”, wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej i Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego,
2. wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowany przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka,
3. wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów.

Do stanowisk istotnych o których mowa w Rozporządzeniu Bank zalicza:

1. Członków Rady Nadzorczej;
2. Prezesa Zarządu;
3. Wiceprezesa Zarządu;
4. Członka Zarządu.

Wysokość wynagrodzenia członków Zarządu składa się z wynagrodzenia stałego wypłacanego w okresach miesięcznych, oraz wynagrodzenia zmiennego – premii, przyznawanego na podstawie uchwały Rady Nadzorczej i wypłacanego kwartalnie.

Poprzez stałe składniki wynagrodzenia rozumie się:

1. wynagrodzenie zasadnicze,
2. wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,
3. dodatek za pracę w porze nocnej,
4. zwrot kosztów poniesionych w czasie delegacji służbowych,
5. nagrody jubileuszowe,
6. odprawa w związku ze zwolnieniami grupowymi, przejściem na emeryturę lub rentę lub śmiercią pracownika.

Poprzez zmienne składniki wynagrodzenia, rozumie się premię uznaniową.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli, Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.

Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagrodzenia osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej.

Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej po przyznaniu, z uwzględnieniem, że wysokość zmiennych składników wynagrodzenia nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego poszczególnych osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie oceny wykonania planu ekonomiczno - finansowego w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.

Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń planu ekonomiczno-finansowego:

- 1) wskaźniki efektywności działania: ROA, ROE, C/I,
- 2) wskaźnik kredytów zagrożonych (NPL),
- 3) łączny współczynnik kapitałowy,
- 4) wskaźnik płynności LCR,
- 5) wskaźniki udziału funduszy w sumie bilansowej.

Ocenie podlega stopień wykonania ww. wskaźników w odniesieniu do planu ekonomiczno - finansowego Banku w poszczególnych latach podlegających ocenie. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat oraz w ocenianym kwartale plan w zakresie wskaźników wymienionych wyżej był zrealizowany co najmniej w 80% za wyjątkiem kredytów zagrożonych (NPL) na poziomie 120%, lub średnia z ostatnich trzech lat nie spada poniżej limitu 80% (wskaźnik (NPL) max. 120%).

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

- a. uzyskane absolutorium w okresie oceny,
- b. pozytywna ocena dawania rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa Ustawy Prawo bankowe (oceny odpowiedniości);
- c. ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie finansowym w okresach objętych oceną - ocena kwartalna.

W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób, które mają istotny wpływ na profil podejmowanego przez Bank ryzyka według stanu na 31.12.2023 r.:

Lp.	Wyszczególnienie	dane w tys. zł.
1	Wartość wynagrodzenia stałego	373
2	Wartość wynagrodzenia zmiennego	160
3	Wartość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą	0
4	Wartość odpraw przyznanych w poprzednich okresach i wypłacone w danym roku obrachunkowym	0
5	Wartość odpraw w danym roku obrachunkowym	0
6	Wartość wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mil EUR w danym roku	0

XXI. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia CRR

Wskaźnik dźwigni oblicza się, jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża, jako wartość procentową. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału. Bank wyznacza wskaźnik dźwigni, jako prostą średnią arytmetyczną miesięcznych wskaźników dźwigni w ciągu kwartału.

Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2023 roku ukształtował się na poziomie 17,24% i znajduje się znacznie ponad ustalony minimalny poziom limitu.

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2023 r. w tys. zł.
Kapitał Tier I	37 151
Inne aktywa	371 486
Pozycje pozabilansowe	3 070
Pomniejszenie z tyt. instytucjonalnego systemu ochrony	159 640
Razem wartość ekspozycji	215 535
Pomniejszenia kapitału Tier I	14
Wskaźnik dźwigni	17,24%

XXII. Stosowane metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metody IRB w ryzyku kredytowym.

XXIII. Stosowane techniki ograniczania ryzyka kredytowego – art. 453 Rozporządzenia CRR

W celu ograniczenia skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia.

Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie zwrotu należności Banku w szczególności z tytułu udzielonego kredytu, pożyczki wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania przez dłużnika innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.

Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:

- 1) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą, w tym:
 - a) ryzyko branży,
 - b) sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy,
 - c) status prawny wnioskodawcy,
 - d) przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował,
 - e) rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres kredytowania,
 - f) cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (w tym sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w szczególności:
 - realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z ustanowionego zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia,
 - płynność zabezpieczenia,
 - istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby trzeciej zobowiązującej się do zaspokojenia roszczeń Banku za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych,

- możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie,
 - możliwość uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych efektu redukcji ryzyka kredytowego w wyniku przyjętych zabezpieczeń, spełniających kryteria określone w obowiązujących w Banku regulacjach;
- 2) przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia, który obejmuje:
 - a) należności podatkowe, w tym podatek od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowe,
 - b) opłaty notarialne,
 - c) opłaty sądowe,
 - d) opłaty o charakterze cywilnoprawnym;
 - 3) przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych;
 - 4) zasady stosowania odpowiednich form zabezpieczeń określone są w odrębnych uregulowaniach wewnętrznych Banku.

Podstawowy podział zabezpieczeń dokonywany jest w oparciu o kryterium zakresu odpowiedzialności dłużnika:

- 1) zabezpieczenia osobiste, które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenie, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (w szczególności poręczenie według prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe, przystąpienie do długu, przejęcie długu);
- 2) zabezpieczenia rzeczowe, które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, (w szczególności kaucja, zastaw rejestrowy i zwykły, przewłaszczenie, hipoteka).

Bank przyjmuje w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- 1) weksel in blanco;
- 2) depozyt bankowy;
- 3) kaucja pieniężna;
- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
- 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
- 6) poręczenie według prawa cywilnego;
- 7) poręczenie wekslowe;
- 8) gwarancja;
- 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
- 10) cesja praw z umów ubezpieczenia;
- 11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/ przeniesienie własności;
- 12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/ przeniesienie własności;
- 13) zastaw rejestrowy;
- 14) zastaw zwykły;
- 15) zastaw finansowy;
- 16) hipoteka;
- 17) hipoteka przymusowa;
- 18) oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego złożone w formie aktu notarialnego;

- 19) przystąpienie do długu;
- 20) przejęcie długu;
- 21) ubezpieczenie kredytu.

Bank przyjmuje wyłącznie zabezpieczenia, których termin rozliczenia względem zabezpieczanej ekspozycji jest taki sam lub dłuższy niż termin tej ekspozycji.

W sposób szczególny traktowane są ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, w przypadku których dodatkowo analizowane jest ryzyko związane z nieruchomością.

Wycena i weryfikacja wartości nieruchomości przebiega z uwzględnieniem „Rekomendacji S” Komisji Nadzoru Finansowego, dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie.

Wartość nieruchomości proponowana jako zabezpieczenie transakcji kredytowej przez Klienta, każdorazowo podlega weryfikacji przez pracownika Banku, który sporządza Raport z oceny wartości nieruchomości będący pisemnym uzasadnieniem przyjętej przez Bank wartości nieruchomości;

Stosowanym przez Bank wskaźnikiem do oceny adekwatności zabezpieczenia hipotecznego jest wskaźnik LtV, wyrażający stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości. Bank bada poziom wskaźnika LtV przed podjęciem decyzji o udzieleniu kredytu oraz monitoruje jego poziom w całym okresie kredytowania.

Obowiązujące w Banku Spółdzielczym w Łomazach, zasady i tryb przyjmowania prawnych zabezpieczeń kredytów oraz innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym, określa „Instrukcja prawnych form zabezpieczeń”.

XXIV. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

Nie dotyczy.

XXV. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

Nie dotyczy.

XXVI. Informacja o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa Ustawy prawo bankowe.

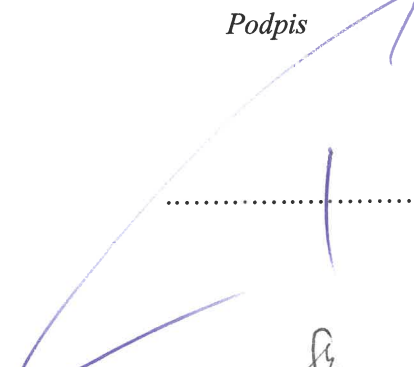

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków. Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej, która ma charakter uprzedni (przed powołaniem) i następczy (w trakcie pełnienia funkcji). Rada Nadzorcza zgodnie z przyjętymi regulacjami dokonuje oceny odpowiedniości Członków Zarządu.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej spełniają wymagania określone art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Łomazach posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków, oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

Oświadczenie Zarządu Banku o zakresie ujawnień

Zarząd Banku Spółdzielczego w Łomazach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz charakteru prowadzonej działalności.

<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Stanowisko</i>	<i>Podpis</i>
1. Krzysztof Łojewski	Prezes Zarządu
2. Teresa Szutko	Wiceprezes Zarządu
3. Krzysztof Sadownik	Członek Zarządu

Oświadczenie Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łomazach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz charakteru prowadzonej działalności.

Rada Nadzorcza
Banku Spółdzielczego w Łomazach